

เทศน์เช้า วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ เราชวนขวยกันนะ เราพยายามชวนขวยมาเพื่อทำบุญกุศลของเรา ถ้าทำบุญกุศลของเรา ถ้าเป็นบุญกุศลนะ สิ่งที่เป็นบุญกุศลมันเป็นความสุข เป็นความดีงามของเรา ถ้าความดีงามของเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาสอน สอนถึงสิ่งมีชีวิต สิ่งมีชีวิต มันรับรู้ได้ รู้สุขรู้ทุกข์ได้ แต่ธรรมะมันรู้ดีรู้ชั่ว แต่รู้สุขรู้ทุกข์ เราสุขรู้ทุกข์แล้วเราต้องการของเรา นี่สิ่งที่มีชีวิต มันมีอายตนะมันรับรู้ได้ มันรับรู้ทางตา ทางจมูก ทางหู ทางลิ้น ทางกาย สิ่งสัมผัสได้ๆ

ฉะนั้น สิ่งที่ยังมีชีวิตอยู่มันมีคุณค่ามากนะ ถ้ามีคุณค่ามาก ถ้ามีการศึกษา มันรู้สุขรู้ทุกข์ รู้สุขรู้ทุกข์ แต่ถ้ามันมีธรรมะ เห็นไหม รู้ดีรู้ชั่ว รู้ดีรู้ชั่ว ถ้ารู้ดีรู้ชั่ว สิ่งที่เป็นความชั่วเราไม่ไปแตะต้องมัน เราจะทำคุณงามความดีของเรา ทำคุณงามความดีของเรา แล้วความดีมันเป็นอะไรละ ความดีมันคืออะไรละ ถ้าความดีตัดหาความทะยานอยากของเรา จิตใจเราหยาบใจใหม่ จิตใจเราหยาบมันต้องการสิ่งใด มันปรารถนาสิ่งใดมันก็เป็นความดีความถูกต้องของมันเพราะมันอยากได้ แต่ถ้ามันเป็นธรรมะ มันความอยากได้ นี่เป็นความดีของเรา

แต่ถ้าความดีเขาวัดด้วยศีล ดูชาวพุทธๆ ชาวพุทธของเราต้องมีศีลอยู่แล้วโดยธรรมชาติ ธรรมชาติเพราะหลวงปู่พื้นท่านพูดเอง คนเกิดมามี ๑ ศีรยะ ๒ แขน ๒ เท้า เห็นไหม มีศีล ๕ ศีล ๕ มันมีประจำหัวใจของเราอยู่แล้ว ถ้ามีประจำหัวใจของเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาบัญญัติศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ เพราะมีคนทำผิดท่านถึงได้บัญญัติขึ้นมา แต่เดิมๆ ขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปขอศีลมาจากใคร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิบัติมาจากใคร

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหรือคั่นในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสธรรมโดยชอบ โดยความชอบธรรมในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในความชอบธรรมอันนั้น เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามี

บุญญาธิการ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงขวนขวายอย่างนั้นได้ ไอ้อย่างพวกเราสาวกสาวก
กะได้ยืนได้ฟัง มีพ่อแม่แม่คอยคุ้มครองดูแล มันยังแฉะ มันถึงเอาศีลมาคุ้มครองใจ เป็นรั้วกันใจ
ถ้าเราเป็นคนก็ต้องมีศีลใหม่

ถ้าศีล ๕ ศีล ๕ ปาณาติปาตา ไม่ก้าวล่วงใครทั้งสิ้น ไม่ทำลายใครทั้งสิ้น ไม่ทำให้ใครเจ็บ
ช้ำน้ำใจทั้งสิ้น นี่ปาณาติปาตา ฆ่าสัตว์ให้ตกลงถึงผิวดิน ของของเขา ลักของเขา ลักของเขาโดย
เจ้าของไม่ได้ให้ ถ้าไปลักคุ้มครองของคนอื่น แล้วไอ้พุดปดๆ ถ้ามันพุดปด พุดถ้าไม่ซื้อสัตย์กับ
ตนเอง มันพุด นี่คนที่เขามีศีลมีธรรมของเขา เขามีอำนาจวาสนาบารมีของเขา เขาพุด
ตรงไปตรงมา คำว่า “ตรงไปตรงมา” คิดอย่างไรพุดอย่างนั้น ทำอย่างไรพุดอย่างนั้น ไอ้ของเรา
ข้างๆ คุยๆ เวลาศีล ๕ ศีล ๕ น้ำเมานั่นนะตัวร้าย สิ่งมีนเมาทั้งหมด ถ้าสิ่งมีนเมาทั้งหมดทำให้คน
ขาดสติ ทำให้คนทำอะไรก็ได้ นะ แต่ถ้าพอมันผิวดินไป นี่ไง ถ้ามันผิวดินผิวดิน

ถ้ามันมีศีลมีธรรมของเราขึ้นมา ถ้าพุทธศาสนาสอนสอนที่นี่ สอน ถ้าเรามีหลักมีเกณฑ์
ของเรา ถ้าเรายังมีชีวิตอยู่นะ สิ่งที่มีค่าที่สุดคือชีวิตของเรา ชีวิตของเรารู้สุขรู้ทุกข์ได้ สิ่งที่มี
ชีวิตถ้าไม่มีวิญญูณครอง ต้นไม้มันยังแข่งกัน ต้นไม้มันยังแข่งแย่งแฉะ แย่งอาหารกัน ต้นไม้
มันไม่มีชีวิตมันยังแข่งกันเลย แล้วคนที่มีชีวิต แล้วชีวิตของเราเอามาทำอะไร ชีวิตเราก็คง
เกิดมาทำไม ถ้าเกิดมานะ เกิดมาก็เพื่อความรู้แจ้งในใจใจ เกิดมาเพื่อจะพ้นจากทุกข์ใจ ถ้าพ้นจาก
ทุกข์ อะไรจะพ้นจากทุกข์ล่ะ ก็หัวใจนี้พ้นจากทุกข์ ใครจะพ้นจากทุกข์

ไปอยู่ไหนมันก็ไปทุกข์อยู่ที่นั่นนะ ความทุกข์ ทุกข์เป็นอริยสัจ นี่พุดถึงความทุกข์เป็น
อริยสัจนะ อริยสัจเพราะมีสติมีปัญญา มีศีล มีสมาธิ แล้วมีปัญหาขึ้นมามันจะไปค้นคว้าทุกข์ เหตุ
ให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ นี่ถ้ามันมีสติมีปัญญาเป็นอย่างนั้น

แต่คนที่ยังไม่มีสติปัญญานั้น มันไม่ได้มองเห็นขนาดนั้นหรอก มันเห็นแต่ว่า
อำนาจวาสนาบารมีของตน คุณดี สิ่งในโลกธรรม ๘ มีลาภเสื่อมลาภ มันว่าสิ่งนั้นประสบความสำเร็จ
สิ่งนั้นจะมีความสุข ทุกคนจินตนาการว่าถ้าฉันสมบูรณ์ ฉันมีทุกอย่างพร้อมแล้วจะ
มีความสุข ไม่มีใครมีความสุขจริงสักคนหนึ่ง

จะเป็นยากจะเจ็บจะป่วย จะเป็ยเศรษฐีจะมั่งคั่ง จะดื่มน้ำด้วยกะลา จะดื่มน้ำด้วยจอก
ทองคำ ถึงเวลาแล้วต้องป่วยไปทางเดียวกันหมดนะ ต้องตายทั้งนั้นนะ เวลาคนมันจะตาย คนถ้า
ไม่มีบุญกุศล ไม่มีสิ่งใดเป็นสมบัติของตน เวลาจะตายมันคืนรนนะ เวลากรรมนิมิตๆ เวลาคนจะ

ตายคืนจนตึกเตียง เห็นไหม คนที่เขามิบุญกุศลนะ เขาจะตายนะ ยายจะไปนิมมานรดี ยายจะไป
คูสิต ในปัจจุบันนี้มีคนมาพูดเรื่องนี้เยอะมาก มีคนมาคุยให้เราฟังหลายคน แต่เขาก็ไม่กล้าพูดไป
เพราะเดี๋ยวหาว่าเขินขอญาติผู้ใหญ่ของเขา เวลาเขาจะไปนะ เขาบอกเขาจะไปเที่ยวนิมมานรดี
กันนะ มันมีรถมารับ คนตายแบบนี้ตายแบบที่คนตายนะ แต่เหมือนเรา เราจะไปเที่ยวทิพย์สมบัติ
ของเรา เราจะได้ไปอยู่ทิพย์สมบัติของเรา มี ในปัจจุบันก็มี มาพูดให้เราฟังหลายรายแล้ว

นั่นตายเพราะอะไรละ ทำไมเขาตายด้วยความสุขของเขาละ เขาตายด้วยที่ว่าไม่กระวน
กระวายเลย บางคนทีทุกข์จนเจ็บใจ เวลาจะตายคืนรณแล้วคืนรณอีก มันไม่ยอมไป ต้องถูกลง
กระชากลากกันจนตึกเตียงเลยนะ อย่างนั้นเชียวหรือ

เราคิดของเราอย่างนี้ เวลาเป็นถึงกรรมนิमित เวลามันเห็นแล้วมันก็เป็นเวรเป็นกรรมของ
คนคนนั้นไง ถ้าเป็นเวรกรรมของคนคนนั้น แล้วอะไรเป็นที่พึ่งของเราละ เอาอะไรเป็นที่พึ่ง

เราเป็นชาวพุทธนะ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รัตนตรัย แก้วสารพัดนึก พระธรรมฯ
สังฆกรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นที่พึ่ง ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ธรรมะ
ย่อมคุ้มครองเรา ถ้าเรามีศีล ๕ ศีลมันคุ้มครองใจ สีเลน สุคติ ยนฺติ สีเลน โภคสมฺปทา ศีลทำให้
สันติ ให้มีความสุขมีความสงบ ศีลทำให้มีเงินมีทองนะ คูสิ ไม่ใช่จ่ายฟุ่มเฟือยมันก็อะไรละ เงิน
ทองทั้งนั้นนะ เงินทองใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ใช้จ่ายโดยเกินกว่าเหตุไง เอาแบบพระฉันมือเดียว กินข้าว
วันละหนี่ราย ทำงานได้ไม่ต้องใช้เลย เก็บเงินไว้หนั้นนะรวย ไอ้นี้มันใช้กัน นี้ไง รวยเพราะ
อะไร รวยเพราะมีศีลไง มีศีลมีโภคทรัพย์ไง โภคทรัพย์เพราะมันไม่จ่ายฟุ่มเฟือยไง ถ้าไม่จ่าย
ฟุ่มเฟือย

“ไอ้นี้มันไม่ได้ คบไม่ได้ถ้าไม่ฟุ่มเฟือย ไม่หย่าเปเหมือนเราคบไม่ได้ ลูกผู้ชายมันต้องเมา
หัวราน้ำ” นี่เขาพูดกันไง บอกว่าลูกผู้ชายมองหน้าไม่ได้ เขาไม่คู่สังคมญี่ปุ่นนะ ญี่ปุ่นมันโคงหัว
แล้วโคงหัวอีก เวลาออกรบสงครามมันกล้าหาญกว่าทุกชาติ คนญี่ปุ่นเขาเจอ เขาโคงให้ เขา
การวะตลอด แต่เวลาเขาต้องกล้าหาญ เห็นไหม ทหารญี่ปุ่น สงครามโลก ทุกคนเห็นทหารญี่ปุ่น
วิ่งหนีเลยละ ไอ้ของเราหนักเลงทั้งนั้นนะ ต้องส่งไปอยู่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ วิ่งหนีหางจุกตูด

มันไม่จริงนะ ถ้ามันจริงทำไมต้องไปอวดอย่างนั้นไง ทำไมต้องไปประรานเขา ระรานเขา
ทำไม ทำไมไม่มีสติปัญญาระรานกิเลสของเรา ในใจของเราไอ้ที่มันถือตัวถือตนว่ามันสำคัญ
ตนๆ เอ็งเก่งมาจากไหน

คนจะมั่งมีศรีสุขขนาดไหน ทุกข์จนขนาดไหน ถึงที่สุดแล้วบ่ยหน้าไปทางเดียวกันหมด พญามัจจุราชเอาไปทั้งนั้นนะ แล้วสิ่งที่มีชีวิต เราเกิดมามีชีวิตนะ สิ่งมีชีวิตมันรู้สุขรู้ทุกข์ได้ แต่ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้ดีรู้ชั่วได้ แล้วความดีที่ติดกันนี้ยังมีอยู่

เราชวนขวยमानะ เราชวนขวยมาวัดมาวาถัน มาทำบุญกุศลของเรา สิ่งทีเสียสละมา สิ่งทีเอามามันมาจากไหนละ ไม่ใช่แรงงานของเราหรือ แรงงานของเราทั้งนั้นนะ เราปากกัดตีนถีบ หามา แล้วเรามาเสียสละทำไม เรามาเสียสละทำไม เรามาเสียสละเพราะว่าจิตใจเราละเอียด ลึกซึ้งขึ้นมาไง สิ่งทีเราเสียสละทานขึ้นมาเพราะหัวใจดวงนี้ไง หัวใจดวงนี้มันแค่นใจ หัวใจดวงนี้มันทุกข์มันยาก หัวใจดวงนี้ มันรู้บาปบุญ มันรู้ของมัน มันจะสละของมันไง ทำเพื่อประโยชน์กับหัวใจดวงนี้ไง

เราหามาๆ หามาก็เพื่อปากเพื่อท้อง เราเสียสละของเราไปเพื่อประโยชน์กับสังคม เพื่อประโยชน์กับโลก เพื่อประโยชน์กับโลก เพื่อประโยชน์สมณะ สิ่งทีสมณะ เรามาเสียสละทานของเราเพื่อบุญกุศลของเรา บุญกุศลมันเกิดมาจากไหน บุญกุศลก็ทิพย์สมบัติไง

สิ่งทีโยมทำกันไว้นี้จะ กี่ปีก็ชาติก็แล้วแต่ ลองหลับตาแล้วนึกถึงสิ สดๆ ร้อนๆ ของเน่าของบูดเสียสละไปแล้วเป็นทิพย์ มันไม่เคยบูดเคยเน่า ของทีเราเคยเสียสละทำบุญมาก็ภพก็ชาติ ลองนึกสิ มันมีบูดมีเน่าไหม มันไม่มีบูดเน่าเลย มันเป็นทิพย์สมบัติไง เราเสียสละออกไปแล้วมันทำบ่อยครั้ง ทำมากขึ้นๆ นะ

อย่างทีโยมมาเล่าให้ฟังนะ “ยายจะไปนิมมานรดีแล้วนะ เขามารับแล้วละ” นี้อะไร สิ่งนี้มันเป็นบุญกุศลของเขาไง เขาสะสมมันมาจนอึดเต็มในใจของเขาไง เขาไม่มีบาปอกุศลทีจะมาชักลากไปทางตำไง เขาไม่มีใครมาดึงเขาไปได้ไง

คนเรานะ เวลาหมดอายุขัย ถ้าครึ่งๆ กลางๆ ต้องไปยมบาลก่อน ไปตัดสินกัน ถ้ามันชั่วมากก็เทวทัต ธรณีสูบไปเลย ถ้ามันดีสุดๆ ก็ไปเลย รถเทียมม้ามารับไปเลย แล้วเขาเห็นของเขา

แล้วบอกว่า “อ้าว! แล้วมันจะประกาศอย่างไร เรานั่งกันอยู่ที่นี่มีคนคืออยู่คนหนึ่งกำลังจะตาย รถม้ามารับ ทุกคนต้องเห็นหมด”...ไม่เห็น เพราะเราคูด้วยตาเนื้อ เราคูด้วยตาเนื้อ เราคูด้วยวุฒิภาวะของเรา เราคูด้วยความไม่เข้าใจของเรา แต่ผู้ทีเขาเห็น ผู้ทีเขาจะไป นั่นสมบัติของเขา มันสว่างกระจ่างแจ้งกับของเขา เพราะเขาต้องไปเสวยภพชาติอย่างนั้น เขาได้เสวยของเขา ใ้อเรา

มองไม่เห็นหรือก นั่งอยู่ด้วยกันอย่างนี้ เวลามารับ รับเฉพาะคนคนนั้นคนเดียว แล้วคนนั้นไปได้คนเดียว ไอ้เราผู้นั้น ไปยืมบาล ดิหรือชั่ว ผมทำดีหรือทำชั่วครับ ผมต้องไปทางไหนครับ มันไปอย่างนั้นนะ

นี่พูดถึงถ้าเรายังเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะนะ แต่ใครจะเชื่อหรือไม่เชื่อเป็นเรื่องหนึ่ง แต่ความจริงเป็นอย่างนั้น เราศึกษามา ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ความรู้ ความรู้มันยังไม่ใช่ความจริงใจ ศึกษาเป็นภาคปริยัติ สิ่งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กามภพ รูปภพ อรูปภพ ผลของวัฏฏะ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เราจะเห็นหรือไม่เห็นมันเป็นเรื่องอำนาจวาสนาบารมีของเรา

แต่ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติหุตาสว่างกระจ่างแจ้ง ของมันมีอย่างนั้นไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกท่านไม่ได้มาปั้นแต่งสิ่งใดเลย ของอย่างนี้มันมีอยู่โดยธรรมชาติของมันอยู่แล้ว เพียงแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาตรัสรู้ มาเห็นความกระจ่างแจ้ง แล้วก็มาเตือนพวกเรา มาบอกพวกเราไง จะเชื่อก็เป็นบุญกุศลของเรา จะไม่เชื่อมันก็เป็นบาปอกุศลของเรา

บุญหรือบาป ธรรมะสอนเรื่องบุญหรือบาป แต่ไอ้รู้สุขรู้ทุกข์นี่เรื่องของเรา ก็มันทิวฐิ มานะใจ ไม่เชื่อ ไม่สนใจทั้งสิ้น เวลามันใกล้ตายขึ้นมาพะวักพะวนๆ จะอยู่ก็อยู่ไม่ได้ ต้องตาย แน่นอน แต่จะตายก็ทุกข์แสนทุกข์ เพราะอยากจะตายดีๆ อยากจะตายดีๆ แต่มันไม่ทำความดี ของมันไว้มันจะตายดีๆ ได้อย่างไร

ถ้ามันจะทำของมันไว้ กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน การกระทำของเรานี้แหละ ถ้าการกระทำของเรา ถ้าเรามีการศึกษา ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าศึกษามาให้รู้ รู้แล้วปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นความจริง ยิ่งเป็นความจริงแล้วไม่ต้องไปถามใครเลย ปฏิบัติมาให้รู้

แล้วด้วยกิเลสตัณหาความทะยานอยากก็มาเถียงกัน ฉันรู้มากกว่า ฉันรู้ละเอียดกว่า ฉันรู้กว้างขวางกว่า...รู้อะไร

รู้ ทำไมไม่เห็นใจของตน

รู้ ทำไมไม่รู้จักตน

รู้ ทำไมยับยั้งสิ่งที่จะอ้าปากพูดออกมาไม่ได้

เอ็งพูดอยู่นี้เอ็งเหน้อยไหม เอ็งพูดอยู่นี้

พูดอยู่นี้เหน้อยนะ

แล้วเอ็งพูดทำไม

อยากชนะเขา

ถ้าเอ็งมีสติเอ็งก็ปิดปากเสียสิ ปิดปากความรู้ของเอ็งก็เก็บไว้ในใจของเอ็งสิ มันก็เป็นสมบัติของเอ็ง เอ็งต้องให้ใครมาการ์นต์ ต้องให้ใครมายอมรับ ถ้าความรู้ของเราณะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าพูดถึงพรหมไม่นิมนต์นะ ท่านจะเก็บไว้ในใจของท่านเลย เพราะเวลามันพูดไปแล้วคนจะเข้าใจได้ยากมาก แต่สุดท้ายแล้วก็ความที่ท่านปรารถนามารื้อสัตว์ชนสัตว์ ด้วยอำนาจวาสนาบารมีอันนั้นนะ ด้วยการสร้างสมบุญญาธิการมาเพื่อปรารถนามารื้อสัตว์ชนสัตว์ พอมาเปิดตา เปิดตาปัญจวัคคีย์อย่างนี้ เปิดตาใจนะ เปิดตาปัญจวัคคีย์ได้พระอรหันต์มา ๕ องค์ พอเปิดตายสะได้มาอีก ๕๔ ไปเปิดชฎิล ๓ ฟัน้องได้มาอีก ๑,๐๐๓

รื้อสัตว์ชนสัตว์ ชนสัตว์จากใจของสัตว์ ใจของสัตว์พ้นจากบ่วงของมาร ใจของสัตว์พ้นจากวัฏฏะ นี้ใจของสัตว์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารื้อสัตว์ชนสัตว์ปรารถนาตรงนี้ไง ถ้าปรารถนามารื้อสัตว์ชนสัตว์ด้วยบุญกุศล ด้วยอำนาจวาสนา

ไอ้พวกเรามันก็อยู่ที่เครื่องรับ วิทยุเราถ่านหมด วิทยุของโยมเสีย เปิดไม่ได้ เทศน์อย่างไร มันก็ไม่เข้า ถ้าวิทยุของเราถ่านมันดี รับมันดีนะ มันเปิดหูเปิดตาขึ้นมา มันมีเสียง มันมีข้อมูล มันมีสติมีปัญหา มีสมอง มันคิด พอมันคิดแล้วมันสะท้อนใจนะ

พอมันสะท้อนใจ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาแสดงธรรมๆ ขึ้นมาพอมันสะท้อนใจขึ้นมาแล้ววางเลยนะ สิ่งที่ทำๆ อยู่จะไม่ทำอีกแล้ว จะทำแต่คุณงามความดีของเรา

แล้วเวลาทำคุณงามความดีของเราแล้วมันมีความสุขที่ไหนละ เขาทิ้งถากทิ้งถางว่าโง่งง่า
เต่าตุ่น ทำอะไรก็ไม่ทันโลกเขา ใ้อไม่ทันโลกต้องไปแข่งกับกิเลสใจใหม่ ต้องไปชวนขวยกับ
ใจใหม่ แต่สิ่งที่คนที่มีปัญญาเขาหาอยู่หากินได้ พอหาอยู่หากินได้แล้วเขาต้องมีสติปัญญา
พยายามยับยั้งความขบขันของกิเลส ถ้ายับยั้งความขบขันของกิเลส ความขบขันนั้นมันสุขหรือ
ทุกข์ละ มันอยากได้ ดีหรือชั่ว นี่พิจารณาด้วยสติปัญญา

ถ้าดีหรือชั่ว เราคัดเราแยกแยะ ถ้ามันสุขแล้วมันดี ไม่ใช่สุขแล้วมันทุกข์ใจ ไม่ใช่สุขแล้ว
ไม่ดีใจ สุขที่ไม่ดี พอสุข สุขก็เอาชนะเขา เถียงชนะเขามีความสุข แล้วมันถูกหรือเปล่าละ ดีหรือ
เปล่าละ แต่ถ้าเถียงชนะเขาแล้วมันดีด้วย เออ! ทั้งสุขด้วยดีด้วย แล้วความดี ความดีที่พัฒนาขึ้น
เห็นไหม

ถ้าเรามีสติปัญญา เรียนมาเพื่อรู้ ปฏิบัติมาเพื่อความจริง เรียนมาเพื่อรู้ รู้แล้ว รู้แล้วกิเลส
มันยังพลิกแพลงอยู่ รู้แล้วกิเลสมันยังหลอกอยู่ กิเลสมันยังสำคัญคนว่ามันเก่ง มันแน่ มันยอด
เขาไม่ต้องการมันก็เที่ยวจะไปสอนเขา ใ้อคนที่ต้องการมันก็ไม่สอน ใ้อคนที่ต้องการมันมีทฤษฎี
ใจ ฉันทต้องการๆ แต่ฉันทปิดหูของฉันทไว้

ถ้ามันเป็นจริงๆ มันเป็นอย่างนี้ มันเป็นอย่างนี้ในหัวใจใจ เราเรียนเพื่อรู้ ปฏิบัติเพื่อความจริง
ปฏิบัติขึ้นมา คั่นคว่าขึ้นมาให้มันเป็นความจริงของเราขึ้นมา ให้มันเป็นจริงนะ

หลวงตาท่านพูดบ่อย ถ้าปฏิบัติ ทำแล้วไม่ได้ท่านจะพาไปฟ้องพระพุทธเจ้า ท่านพาไป
ฟ้องพระพุทธเจ้า ท่านพูดอย่างนี้บ่อย เพื่อปรารภว่า สังขธรรม ธรรมะมันมีอยู่จริง ทำไมพวก
เราไม่ทำ อยากมั่งอยากมี อยากรวย อยากมีสมบัติ ใจอยู่กับตนเองแท้ๆ

เหมือนทำเหมืองทำไร่กัน เขาทำเพื่อประโยชน์ ใ้อของเราอยู่กับเราแท้ๆ ใจอยู่กับเราแท้ๆ
ทำไมไม่หา ทำไมไม่คั่นมัน ใจของเราแท้ๆ อยู่กับเราแท้ๆ แล้วจะให้ใครบอกละ ทำเหมืองๆ
กลางหัวอกเรา เราก็ต้องคั่นคว่าของเราสิ ทำของเราขึ้นมาสิ แล้วคั่นคว่าขึ้นมา ทำให้จริงขึ้นมา

เรียนเพื่อรู้ รู้ไว้คุยโม้ แต่ถ้าปฏิบัติจริงขึ้นมาแล้วเจียบ เจียบแบบใคร เจียบแบบองค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ จะสอนใครได้หนอ มันลึกลับซับซ้อน มันซับซ้อน มันซับซ้อน
อยู่ใต้จิตสำนึกนั้น เวลาพูดก็ส่งออกไปเรื่องวิทยาศาสตร์ เรื่องสสาร เวลาถ้ามันทวนกระแส
กลับไปก็ทวนกระแสกลับไปถึงจิตใต้สำนึก

เวลาพูดเขาต่งออก องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทวนกระแสกลับ มันคนละเรื่องกัน
เลย เขาจะรู้ได้อย่างไร เขาจะรู้ได้อย่างไร ถ้ารู้จริงอยากจะเจียบ แต่มันเป็นการยืนยัน
พระพุทธศาสนา มันมีอยู่จริงใจ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ สัจธรรมมันเป็นอย่างไร ที่มัน
ยืนยันก็ยืนยันเพื่อสัจธรรมอันนั้นใจ สัจธรรมอันนั้นนะ อันนั้นของใครล่ะ ของใครทำคนนั้นก็
ได้ ของใครทำก็อยู่ในใจของใจดวงนั้นนะ แล้วถ้ามันเป็นจริงแล้วเจียบ เอวัง